

TGMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16932

Tarih : 09.03.2026

Vezir Coşkun PARLAK
Hakkari Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

10/3922

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28 Şubat 2026 günü İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri İran'a yönelik askerî operasyon başlatmış, bu saldırının ilk gününde ülkenin lideri Ali Hamaney dahil birçok siyasi lider ve askerî komutan öldürülmüştür. Savaş Türkiye topraklarına henüz fiziksel olarak sıçramamış olsa da toplumsal ve ekonomik etkileri şimdiden hissedilmeye başlanmıştır. Türkiye'nin dört ilinin (Hakkari, Van, Ağrı ve Iğdır) İran'a sınırı vardır. Hakkari'de Esendere, Van'da Kapıköy ve Ağrı'da Gürbulak olmak üzere Türkiye ile İran arasında 3 sınır kapısı bulunmaktadır. Bu sınır kapılarından yoğun bir insan geçişi olduğu gibi yüksek bir ticaret kapasitesi de mevcuttur. İran'da devam eden savaş, bir göç dalgasına yol açıp söz konusu sınır kapılarında büyük bir yığılma yaratabileceği gibi iki ülke arasındaki ticareti de sekteye uğratma riski taşımaktadır. İran savaşının genel olarak bütün sınır hattında, özel olarak ise sınır kapılarında yaratabileceği etkilerin araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması için Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Vezir Coşkun PARLAK

Hakkari Milletvekili

GEREKÇE

28 Şubat 2026 sabahı İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından İran'a yönelik büyük bir askerî operasyon başlatılmıştır. Operasyonun ilk gününde İran'ın dinî ve siyasi lideri Ali Hamaney başta olmak üzere birçok üst düzey yönetici ve asker öldürülmüştür. İsrail ve ABD saldırıları coğrafi olarak gittikçe genişlemiş ve İran'ın birçok bölgesi hedef alınmıştır. Saldırılarda yalnızca askerî ve endüstriyel bölgeler ile devlet kurumlarının hedef alındığı öne

sürülse de sivil kamusal alanların da vurulduğu basına yansımıştır. Minab kentinde bir ilkokulju bombalanması sonucunda 150'den fazla kız çocuğu öldürülmüştür. Savaşın başladığı 28 Şubat'tan 9 Mart'a kadar hayatını kaybeden sivillerin sayısı 1.500'e ulaşmıştır.

Türkiye'nin İran'la yaklaşık 560 kilometre uzunluğunda bir sınırı mevcuttur. Bu sınır, Suriye sınırından sonra Türkiye'nin en uzun ikinci kara sınırındır. Dolayısıyla İran'da cereyan eden bir savaşın Türkiye'yi etkilememesi mümkün değildir.

Türkiye ile İran arasında bulunan 3 sınır kapısı da iki ülke arasındaki yoğun insan hareketliliği ve ticaretin gerçekleştiği noktalar olarak öne çıkmaktadır. Savaşın başlamasıyla beraber Hakkari, Van ve Ağrı'da bulunan sınır kapılarında bazı aksamalar yaşanmaya başladığına dair haberler basına yansımaya başlamıştır.

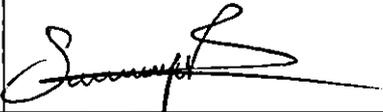
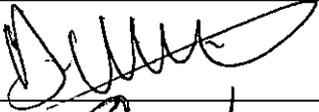
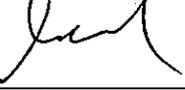
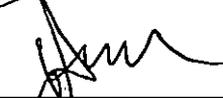
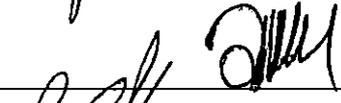
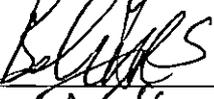
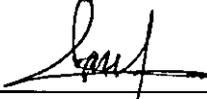
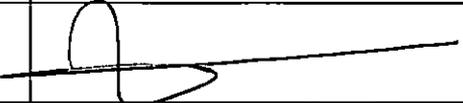
Savaş nedeniyle sınır kapılarında yaşanabilecek olumsuz gelişmeler, geçimini sınır ticaretiyle sağlayan esnaf ve nakliyeciler üzerinde ciddi bir ekonomik baskı oluşturacaktır. Özellikle İran hattında çalışan taşımacılık sektörü ile geçini sağlayan TIR şoförleri oldukça zor günler yaşamaya başlamıştır.

Basına yansıyan haberlere göre çok sayıda TIR ve şoför günlerdir sınır kapılarında bekletilmektedir. Savaşın yarattığı tahribat ve ticaretin yavaşlaması nedeniyle araçların geçişlerinde ciddi aksaklıklar yaşandığı görülmektedir. Bu durum, bölge ekonomisi açısından hayati öneme sahip olan sınır ticaretini çok ciddi risklerle karşı karşıya bırakmaktadır.

Sınır ticaretindeki aksamalar yalnızca nakliyecileri değil, ihracat yapan işletmeleri, bölgedeki esnafı ve bu ticarete bağlı olarak geçimini sağlayan çok sayıda aileyi de etkileme potansiyeline sahiptir. Bölge ekonomisinin önemli bir damarını oluşturan bu ticaret hattındaki durgunluk, yerel ekonomide zincirleme bir krize dönüşme riski taşımaktadır.

Savaşın Türkiye'ye yapabileceği muhtemel etkilerden biri de yaşanabilecek bir göç dalgası ve insani kriz olasılığıdır. İran'dan Türkiye'ye yönelik olası bir göç dalgasında sınırda bulunan şehirlerin ciddi bir krizle karşı karşıya kalabilir. Başta Van, Hakkari, Ağrı ve Iğdır gibi sınır illeri olmak üzere altyapı sorunları, güvenlik riskleri, barınma yetersizlikleri, sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlere erişim zorlukları, toplumsal uyum sorunları yaşanabilir. Öte yandan, uluslararası hukuk ve Türkiye'nin taraf olduğu mülteci sözleşmeleri gereği, çatışmalardan kaçan insanların yaşam, sağlık, barınma ve güvenlik haklarının korunması hukuki bir zorunluluk ve insani bir sorumluluktur.

Devam etmekte olan savaştan dolayı Türkiye ile İnan arasında bulunan Hakkari-Esendere, Van-Kapıköy ve Ağrı-Gürbulak sınır kapılarında yaşanabilecek muhtemel sorunların tespiti, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, olası krizlerin iyi yönetilebilmesi için kamu kurumları ile yerel yönetimlerin koordinasyonunun sağlanması için bir Meclis Araştırma Komisyonunun kurulması gerekmektedir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9			
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	